

části, je dovolatelce odvolací zjištění, že se jí nepodařilo prokázat trvalost služebního poměru Františka K-a u žalovaného. Dovolatelka míní, že toto zjištění odporuje zejména předloženým výměrům Zemské úřadovny všeobecného pensijního ústavu v Praze, podle kterých byla Františku K-ovi přiznána invalidní a jeho vdově vdovská renta se započtením služby u žalovaného ztrávené, dále, že odporuje svědecké výpovědi Arnošta B-a, podle které žalovaný sám ohlásil Františka K-a dnem 15. června 1916 u řečené Zemské úřadovny jako zaměstnance, podléhajícího pensijnímu pojištění a dnem 15. února 1917 ho odhlásil, což by zajisté neučinil, kdyby ho přijal jenom na zkoušku, a že také odporuje ostatním výpovědím svědeckým, ježto nepotvrdil ani jeden svědek, že byl František K. ustanoven a zaměstnán pouze na zkoušku, což by vylučovalo jediné trvalost jeho služebního poměru, ale že to také odporuje její výpovědi jako strany, poněvadž se nedá usuzovati podle této výpovědi, že by šlo o služební poměr pouze na zkoušku, že naopak vyzvání Františka K-a, učiněné tři měsíce po nastoupení jeho služby, nasvědčuje, že v mezidobí byl ustálen jeho služební poměr. Není tím podle čís. 3 Šu 503 c. ř. s. uplatněný důvod dovolací opodstatněn, neboť napadené zjištění neodporuje spisům nižších stolic. Pojistná povinnost podle zákona o pensijním pojištění ze dne 5. února 1920, čís. 89 sb. z. a n., doplněného ustanoveními zákona ze dne 16. prosince 1906, čís. 1 ř. zák. z r. 1907 a čís. nařízení ze dne 25. května 1914, čís. 138 ř. zák. (§ 1) předpokládá služební poměr (služební pracovní smlouvu §§ 1151 obč. zák. a násl.), není však pro ni rozhodno, je-li zaměstnanec přijat definitivně, nebo provisorně (zatímně), nebo na zkoušku, nýbrž toliko, byl-li kdo zjednán ke konání služeb, nikoli jen ku vykonání určitého díla (smlouva o dílo §§ 1151, 1165 obč. zák.). Proto dovolatelka nemůže ničeho odvozovati pro své tvrzení, že František K. byl ustanoven a zaměstnán v trvalém poměru služebním, z okolnosti, že žalovaný sám ohlásil Františka K-a dnem 15. června 1916 u řečené Zemské úřadovny jako zaměstnance, podléhajícího pensijnímu pojištění a dnem 15. února 1917 ho odhlásil a že byla Františku K-ovi přiznána invalidní — a jeho vdově vdovská renta se započtením služby u žalovaného ztrávené. Ostatně v tomto směru by ani nešlo o skutkový předpoklad, tedy by nešlo o dovolací důvod podle čís. 3 Šu 503 c. ř. s., nýbrž by šlo o právní poměr, ten však jest, jak bylo právě vyloženo, správný a proto není po této stránce ani podle čís. 4 Šu 503 c. ř. s. uplatněný důvod dovolací opodstatněn. Dovolací soud také neshledal, že by se sporné věci dostalo v odvolacím rozsudku právního posouzení nesprávného. Bylo už vyloženo nahoře, že je pochybeným právní názor dovolatelčin, že má již proto, poněvadž jí a jejímu manželu byla přiznána pense ze všeobecného ústavu pensijního v Praze i za dobu ztrávenou u žalovaného počínaje dnem 15. února 1917, právo na úpravu požitků podle zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n.

Čís. 5849.

Třetí osoba, již byly dány na Slovensku věci doličné (živá zvířata) do uschování, nemůže se domáhati náhrady nákladů opatrování na státu

civilní rozepří, nýbrž jedině v trestním řízení. Jde o zmatek dle Šu 477 čis. 6 c. ř. s., bylo-li v civilním sporném řízení rozhodováno o věci, patřící na pořad trestního řízení.

(Rozh. ze dne 16. března 1926, Rv I 2098/25.)

V trestní věci proti Štefanu B-ovi pro zločin krádeže, o níž trestní řízení vedlo se u sedrie v Báňské Bystřici, byly četnickou stanicí ve V. zabaveny 2 koně, jež k poukazu státního zastupitelství v Báňské Bystřici a za souhlasu služnovského úřadu odevzdány dne 18. ledna 1920 žalobci k opatrování. Dne 10. ledna 1921 jeden z koní zdechl, druhý zůstal v opatrování žalobcově až do 5. dubna 1922, kdy k příkazu státního zastupitelství byl prodán ve veřejné dražbě. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na Československém eráru náhrady nákladů, jež mu vzešly opatrováním koní. Žalovaný erár vznesl především námitku nepřipustnosti pořadu práva, již s o u d p r v é s t o l i c e, zemský civilní soud v Praze, zamítl a uznal žalobní nárok důvodem po právu. V onom směru uvedl v d ů v o d e c h: Dříve, než mohl soud přikročiti k uvažování o věci samé, musil zabývati se námitkou nepřipustnosti pořadu práva. Rozhodnutí o ní jest závislým na zodpovědění předchozí otázky, jak kvalifikovati právní poměr, z něhož žalobce odvozuje svůj nárok. V této příčině uvádí žalobce jako právní důvod svého nároku skutečnost, že zabavené koně po udanou dobu opatroval a sice k poukazu státního zastupitelství v Báňské Bystřici, jež odevzdání jich v opatrování způsobilé osobě četnické stanici ve V. výslovně nařídilo. Povinnost státního zastupitelství, postarati se o řádné opatrování zabavených koní, odpovídala předpisu Šu 187 uh. tr. ř. a nařízení ministerstva spravedlnosti ze dne 15. listopadu 1899, čis. 4600 j. ř. pro státní zastupitelství a zakládala se tudíž v právu veřejném. Odevzdání koní v žalobcovo uschování nenastalo však jednostranným příkazem státní správy, jemuž žalobce musil by se podrobiti, nýbrž podrobnou dohodou mezi ním a státním orgánem je provádějícím. Základem tohoto právního poměru nebyl tudíž již předpis práva veřejného, nýbrž jedině smlouva ve smyslu práva soukromého. Právní poměr žalobcův jí založený jest tedy povahy soukromoprávní a spory z něho vzešlé náležejí tudíž na pořad práva (§ 1 j. n.). O d v o l a c í s o u d nevyhověl rekursu do usnesení prvního soudu, jímž byla zamítnuta námitka nepřipustnosti pořadu práva, aniž odvolání žalovaného a uvedl v onom směru v d ů v o d e c h: Pokud se rekursu týče, jest nesporno, že žalobce domáhá se žalobou náhrady nákladů za opatrování a živení dvou koní po určitou dobu, jež mu k poukazu státního zastupitelství v Báňské Bystřici četníci v opatrování a živení odevzdali. Pravdou jest, že povinnost státního zastupitelství postarati se o řádné opatření zabavených koní zakládá se v právu veřejném, než o tuto veřejnoprávní povinnost se v tomto případě nejedná, nýbrž o právní poměr, který následkem poukazu státního zastupitelství mezi ním a žalobcem povstal. A tu je nesporno, že státní zastupitelství četnictvu nařídilo, aby koně způsobilé osobě do opatrování odevzdalo a že žalobce koně také do opatrování a tím i do vyživování

převzal. Stát nevystupuje tu již jako nositel veřejné moci, nýbrž jako rovnocenný podmět vůči žalobci, který, ač zákonem k tomu povinen nebyl, převzal opatrování a živění koní. Stížnost sice tvrdí, že žalobce příkazu státního zastupitelství se podrobil musel, leč neuvádí žádného předpisu, který by takovou povinnost žalobci ukládal. Soud odvolací pak takového předpisu nezná. Při tom jest lhostejno, že příkaz vydal stát svým orgánem, stačí, když podnět k němu je podnětem soukromoprávním. Z toho však plyne, že mezi žalobcem a státem došlo ku smlouvě soukromoprávní, dle které žalobce zavázal se koně opatrovati a živiti. Spory z takové smlouvy náležejí dle §u 1 j. n. před řádné soudy.

Nejvyšší soud vyslovil k dovolání žalovaného eráru nepřislusnost civilních soudů v této věci, jakož i zmatečnost řízení v nižších stolicích a odmítl žalobu pro nepřípustnost civilního řízení.

D ů v o d y:

Skutkový stav věci je bezesporně ten, že četnická hlídka zadržela dva koně cikána Štěpána B-a pro podezření, že jsou ukradeny, a odevzdala je zatím obecnímu rychtáři v P. a učinila o tom oznámení státnímu zastupitelství v Báňské Bystřici s dotazem, co se má s nimi státi, načež státní zastupitelství vyzvalo poukazem ze dne 22. října 1920 četnictvo, pověřivši ho zároveň předběžným vyhledáváním — čímž dle §u 21 zák. čl. XXXIII. z r. 1871 může pověřiti právě i orgány veřejné bezpečnosti — by koně odevzdalo v opatrování některému spolehlivému občanu, který bude vybrán za souhlasu služnovského úřadu, a byly na to koně ty dne 18. listopadu 1920 tímto způsobem odevzdány v opatrování žalobci, který nyní žádá náhradu nákladů s opatrováním tím spojených. Nižší stolice zamítly námítku nepřípustnosti pořadu práva, učiněnou z toho důvodu, že jde o nárok veřejnoprávní, a prohlásily žalobní nárok za soukromoprávní, založený na smlouvě schovací a patřící tedy dle § 1 j. n. na pořad řádných soudů, a uznaly potom ve věci samé žalobní nárok důvodem jeho po právu. Tato věc však nepatří na pořad práva civilního, nýbrž na pořad řízení a soudů trestních. Dle §u 169 tr. řádu slov. předměty, jež mají býti prohlášeny za propadlé dle trestních zákonův, anebo kterých lze použiti k dokazování v trestním řízení — tedy t. zv. corpora delicti, věci doličné — dlužno zabaviti a převzítí do soudcovské úschovy nebo u s c h o v á n í j i c h j i n ý m z p ů s o b e m z a j i s t í t i. Toto uschování jiných způsobem rozumí se zejména pro věci, jež u soudu přechovávati nelze, kamž ovšem patří právě živá zvířata. Kdo je k zavedení takového uschování příslušným, tento předpis nepraví, ale z jiných předpisů jde na jevo, že to může býti buď vyšetřující soudce nebo státní zástupce. Poněvadž v tomto případě jde jen o státního zástupce, stačí všimnouti si pouze předpisů vztahujících se na něho. Dle t. zv. instrukce pro státní zastupitelstva vydané nařízením ministerstva spravedlnosti čís. 4600/1899, jež v §u 69 mluví o doličných věcech, jakož i jiných v předběžném vyhledávání předložených zabavených předmětech, vzpomínajíc zvláště živých zvířat jakožto předmětů zabavených, ale státnímu zastupitelstvu neodvedených, jež též v evidenci

věsti třeba a dává v následujících §§ 70—76 podrobné předpisy pro jejich správu, předpisuje v §u 70, že o úschovu zabavených věcí postará se přednosta státního zastupitelství a že náklady úschovy jakož i opatrování zvířat hradí se zálohou z paušálu trestních nákladů v; k tomu, ač toho již ani třeba není, §§ 1 a 11 výnosu ministerstva spravedlnosti 14.270/1907 a nař. B. M. 137.000 ze dne 19. prosince 1902, 121.768 ze dne 12. dubna 1906 a 101.413 ze dne 13. února 1907. Dle toho všeho nemůže býti pochybnosti, že i náklady opatrování živých zvířat, ať už jde o ně jako o věci doličné nebo jinak ve smyslu §u 169 slov. tr. řádu zabavené, náležejí zrovna tak jako náklady uschování věcí neživých k nákladům trestního řízení, o nichž jedná § 479 a násl. slov. tr. řádu, jenž v odstavci druhém výslovně stanoví, že trestní náklady z a k l á d á s t á t n í p o k l a d n a s výhradou náhrady roz. proti tomu, kdo je dle dalších předpisů povinen je platiti, jako na příklad odsouzený obžalovaný (§ 480), soukromý obžalobce (§ 482, 2), udavač (§ 483) atd. Nárok tedy vzchází proti státní pokladně a tato teprv zase může se po případě hojiti na tom kterém účastníku. Dle §u 479 poslední odstavec tr. ř. slov. ustanovuje náklady vzešlé v předběžném vyhledávání soud, jenž je vedl, a nezasáhnul-li ještě v řízení soud, tedy vyskytne-li se nutnost jejich ustanovení, soud, který by byl příslušným jednati ve věci (roz. věsti řízení). Dle §u 378 a násl. slov. tr. ř. přísluší proti každému usnesení stížnost do 8 dnů, není-li výslovně vyloučena. Ohledně usnesení o útratách stížnost vyloučena není a proto přísluší. Také žalobce měl právo žádati ze státní pokladny náklady opatrování koní, vlastně mohl dle uvedených předpisů žádati přímo zálohu, než opatrování na sebe vzal a proti usnesení soudu o tomto jeho nároku příslušela mu, cítil-li by se jím dotčen, dle §u 378 čtvrtý odstavec slov. tr. ř. stížnost. On také podáním došlým 28. února 1924 u sedrie v Báňské Bystřici majícím v podstatě stejný obsah jako nynější jeho civilní žaloba o ustanovení nákladů s opatrováním koňů spojených ve smyslu §u 479 tr. ř. slov. žádal, avšak byl usnesením sedrie ze dne 13. března 1924 s žádostí tou odmítnut s odůvodněním, že uplatňované nároky nemohou býti považovány za trestní náklady ve smyslu §u 479 tr. ř., že tedy sedrie jako trestní soud není k rozhodnutí o nich příslušnou. Do tohoto ovšem mylného rozhodnutí mohl a měl si žalobce stěžovati, a byl by se domohl u soudní tabule rozhodnutí, kterým by sedrie byla bývala přinucena ve věci rozhodnouti, a proti tomuto rozhodnutí ve věci, kdyby s ním nebyl spokojen, byl by měl opětně stížnost. Jestliže však stížností té nepodal, musí si následky přičísti sám, neboť — bdělým právo — měl nad svými právy bděti a nenechati stížnost propadnouti. Musí si to přičísti sám tím spíše, když na jeho zakročení bylo mu hlavním státním zastupitelstvím v Bratislavě již usnesením ze dne 21. února 1924 sděleno, že sporné náklady pokládati jest za náklady trestního řízení ve smyslu §u 479 tr. ř. a že je stanoví soud, u něhož dlužno je účtovat. Také ministerstvo spravedlnosti v odpovědi ze dne 24. ledna 1925, čís. 2559/25 vyslovilo náhled, že útraty založené dle shora cit. §u 70 odstavec druhý a třetí instrukce pro státní zastupitelství (roz. útraty,

jež takto založiti jest) tvoří samozřejmě ve smyslu §u 479 uh. tr. ř. část nákladů trestního řízení. Jestliže však tomu tak a náklady ty dlužno účtovat a stanoviti pořadem trestního řízení, nenáleží na pořad řízení civilního, neboť to se vylučuje a nelze dopustiti, by strany, na př. soukromý obžalobce, když obžalovaný odsouzen, nebo obžalovaný, když od soukromé obžaloby sprostěn byl, buď vůbec útraty v trestním řízení nežádal a pak si je vymáhal pořadem sporu civilního, anebo žádal a když byl trestním soudem zamítnut, uplatňoval je před soudem civilním, a podobně jiní účastníci, na př. svědci svědečné a znalci znalečné, na př. lékaři za pitvu, dále dělníci za práce při exhumaci, schovatelé věcí doličných, na př. majitel garáže za uschování automobilu v trestním řízení zabaveného co věc doličná neb propadlá a pod. § 42 j. n. sice protivy civilní řízení — trestní řízení nezná, stavě proti sobě jen řádné soudy s jedné a soudy rozhodčí a mimořádné jakož i úřady správní s druhé strany, avšak § 477 čís. 6 c. ř. s., jenž prohlašuje za zmatečnost, když věc na pořad práva nepatřící projednána byla v něm přece, se vztahuje zřejmě i na tento případ, neboť pořadem práva rozumí sporné řízení před řádným soudem dle předpisů civ. soud. řádu prováděné neboli to, co trestní řád zemí historických v §u 366 nazývá civilním pořadem práva (Zivilrechtsweg), takže dle předpisu jeho (§ 477 čís. 6) dlužno předsejít i tehdy, když nárok patří na pořad řízení trestního jako v souzeném případě. Bylo proto dle §u 478 prvý odstavec c. ř. s. tak uznati, jak se stalo. K tomu jen doložiti dlužno, že sice nižší stolice rozhodly, že věc na pořad práva patří, ale to jedině z důvodu §u 1 j. n., že totiž nejde o věc veřejnoprávní, patřící na pořad správní, tedy z důvodu, o který zde nejde, kdežto o důvodu, o nějž jde, zda totiž věc nepatří na pořad řízení trestního, vůbec neuvažovaly a tudíž také nerozhodly. Poněvadž ale dle §u 42 třetí odstavec j. n. může rozhodnutí o přípustnosti pořadu práva býti závazným jen, pokud bylo rozhodnuto právě o tom kterém důvodu nepřípustnosti, rozhodnutí nižších stolic dovolací soud neváže. Uvážení žalobcovu musí se zůstaviti, zda neodporoučelo by se, žádost za ustanovení sporných nákladů u sedrie v Běňské Bystřici s uvedením celého podstatného skutkového stavu a dovoláním se všech shora citovaných předpisů obnoviti, neboť, jevila-li by se žádost dle skutkového podkladu a dalších právních předpisů dřív po-
minutých jako nová, bylo by ji snad také možno jako novou vyříditi.

Čís. 5850.

Uznání jest smlouvou, kterou se zjišťuje bez vzájemného ustoupení stran určitý poměr právní. Účinek uznání spočívá v tom, že právní poměr pro případ, že již by vlastně neexistoval, znovu jest vzkřísen k životu.

Zaručení může se (vzhledem k doslovu záručního prohlášení) vztahovati i na dluhy, jež teprve mají vzejít z povoleného úvěru. Omezeno-li ručení do určitého penize, vztahovalo se omezení na saldo, vyplývající z poskytnutého úvěru.

Pojem kontokorentního poměru. Skutečné používání smluveného kontokorentního spojení spočívá v zasílání periodických účetních uzá-